

خاک سرخ: جغرافیا و روزشمار قیام ژینا (بخش دوم)

طه رادمنش

نقاشی: عاطفه مهرورز

گزارش پیش رو داعیهٔ جامع و مانع بودن ندارد. بلکه صرفاً تلاشی است هر چند کوچک برای روایت روزشمار قیام ژینا با محوریت پراکنش جغرافیایی آن. برای تهیهٔ این روایت کرونولوژیک، با تطبیق روایت‌های رسانه‌های جریان اصلی (مین استریم) داخلی و خارجی و رسانه‌های بدیل (آلترناتیو)، و سایت‌های خبری و صفحات مجازی، و همچنین، مشاهدات میدانی و اول‌شخص، تلاش شده تا چهره‌ای نسبتاً شفاف از روند آغازین این قیام ارائه شود. برای نشان دادن نقشهٔ پراکنش و جغرافیای اعتراض این قیام نیز به شکل تصادفی (random) از عکس‌های هوایی و ماهواره‌ای موسسهٔ مطالعات جنگ ایالات متحده برای مکتوب کردن خرده‌گزارش‌ها استفاده شده است.

ماوقع را همگان می‌دانند؛ رخدادی که از ۲۶ شهریور ۱۴۰۱ در پی قتل مهسا (ژینا) امینی در ساختمان پلیس امنیت اخلاقی آغاز شد. زنجیرهٔ قیام از سقز (زادگاه مهسا امینی) شروع شد و تا امروز ادامه دارد.

به محض به خاک سپاری ژینا، نامش تبدیل به رمز شد. و ادامهٔ خیزش سقز به تهران رسید. معترضان به قتل ژینا در ۲۶ شهریور ۱۴۰۱ در حوالی میدان آرژانتین تهران (در نزدیکی بیمارستان کسری) گرد آمدند که منجر به بازداشت چندتن از معترضان شد. سپس در روز بعد ۲۷ شهریور ۱۴۰۱، اعتراضات در سقز ادامه پیدا کرد و از آن پس بود که شهرهای دیگر نیز دومینووار به این اعتراضات پیوستند.

توضیح: این گزارش قیام را از ۱۴ آبان تا آخر آذر ۱۴۰۱ پوشش داده است.

۱۴ آبان

گروه هکری انانیموس با هک سرور ایمیل «کارگروه تعیین مصادیق محتوای مجرمانه»، مکاتبات و اسناد داخلی دادستانی در خصوص مدیریت فیلترینگ اینترنت را منتشر کرد. در این اسناد اطلاعاتی دربارهٔ دسترسی‌های فراقانونی به داده‌های کاربران و نیز تعهدنامه صاحبان وبسایت‌ها دیده می‌شد.

در یکی دیگر از ایمیل‌های افشا شده مشخص شد که یکی از سایت‌های ارائه‌دهنده درگاه پرداخت با ایجاد دسترسی نظارتی برای کارگروه دادستانی به این نهاد اجازه داده بود در هر زمان - حتی بدون نیاز به حکم قضایی - به اطلاعات کاربران و تراکنش‌های آن‌ها دسترسی داشته باشد. همچنین سایت‌های internet.ir و peyvandha.ir و web.ir که همگی متعلق به کمیته فیلترینگ بودند توسط انانیموس هک شدند و تصاویر و شعارهای مرتبط با جنبش «زن، زندگی، آزادی» به جای صفحه اصلی آن‌ها منتشر شد.

بازیکنان تیم فوتبال ساحلی ایران در جریان مراسم پیش از آغاز دیدار تیم‌های فوتبال ساحلی ایران و امارات حاضر به همخوانی با سرود جمهوری اسلامی نشدند، و این بازیکنان در هنگام پخش سرود جمهوری اسلامی سکوت کردند. دانشجویان دانشگاه‌های مختلف ایران از جمله تهران، یزد، بهشتی، علامه طباطبایی و آزاد تهران شمال در بیانیه‌هایی اعلام کردند تا زمان آزادی دانشجویان زندانی و برطرف شدن جو امنیتی در دانشگاه‌ها، اعتصاب و از حضور در کلاس‌های درس خودداری می‌کنند. دانشجویان دانشگاه تهران در بیانیه‌ای اعلام کردند از روز شنبه ۱۴ آبان، بار دیگر کلاس‌های درس را تحریم و در دانشکده‌ها تحصن می‌کنند. در همین حال دانشجویان دانشکده ادبیات و زبان‌های خارجی علامه طباطبایی نیز اعلام کردند تا زمان رفع ممنوع‌الورود شدن دانشجویان تعلیق شده این دانشکده، در کلاس‌های درس حاضر نمی‌شوند. همچنین دانشجویان سه دانشکده ادبیات و علوم انسانی، مدیریت و حسابداری و علوم ریاضی بهشتی اعلام کردند تا زمان آزادی دانشجویان زندانی و برطرف شدن جو امنیتی در دانشگاه، به اعتصاب و حاضر نشدن در کلاس‌های درس ادامه خواهند داد. دانشجویان دانشگاه آزاد تهران شمال نیز اعلام کردند در همبستگی با دیگر دانشگاه‌ها اعتصاب کرده و اعتراض خود را در داخل دانشگاه با تحصن یا تجمع اعتراضی ادامه می‌دهند. روز شنبه، مأموران حراست، دانشجویان دانشگاه آزاد تهران شمال و همچنین دانشگاه شریف را هنگام ورود به دانشگاه تفتیش کردند.

مسئولان دانشگاه علامه روز چهارشنبه به کشیدن دیوار تفکیک جنسیتی در سلف دانشکده علوم اجتماعی اقدام کردند، اما امروز دانشجویان در مقابله با سیاست‌گذاری تفکیک در تالار دانشکده سفره پهن کردند و چند تن از اساتید نیز با آن‌ها همراه شدند. دانشجویان در واکنش به این اتفاق شعار «نگ ما، ننگ ما، رئیس الدنگ ما» سر دادند. دانشجویان همچنین در همراهی با خیزش سراسری مردم ایران شعار «آبان ماه تابان، دیکتاتوری به پایان» و «آزادی، آزادی آزادی» سر دادند.

دانشجویان دانشگاه گیلان نیز در همراهی با دانشجویان دیگر دانشگاه‌ها تجمع اعتراضی برگزار کردند و شعار «دانشجو تعلیق بشه، دانشگاه تعطیل میشه» سر دادند. در این تجمع اعتراضی حراست دانشگاه تلاش کرد از حرکت دانشجویان جلوگیری کند و همچنین با دانشجویانی که قصد تصویربرداری از تجمع را داشتند نیز برخورد کرد. دانشجویان دانشگاه آزاد مشهد نیز با شعار «هیز تویی هرزه تویی زن آزاده منم» تجمع اعتراضی برگزار کردند. دانشجویان این دانشگاه همچنین با شعار «دانشجوی باغیرت حمایت حمایت» از دیگر دانشجویان برای پیوستن به این اعتراض استقبال کردند.

همچنین دانشجویان دانشگاه خوارزمی کرج نیز تجمع کرده و شعارهایی از جمله:

«کشته ندادیم که سازش کنیم، رهبر قاتل را ستایش کنیم» «مرگ بر... و لعنت بر...» سردادند.

دانشجویان دانشگاه شریف نیز در اعتراض به ممنوع‌الورود شدن برخی دانشجویان و همچنین نفتیش کیف دانشجویان، مقابل کتابخانه مرکزی دانشگاه تحصن کردند.

دانشجویان این دانشگاه در تجمع خود شعار دادند: «تا آخوند کفن نشود، این وطن وطن نشود...»

علاوه بر دانشجویان، دانش‌آموزان هم در تعدادی از شهرها از جمله مشهد، کرج، تهران، شهریار و ریوان، پس از تعطیل شدن از مدرسه در روز شنبه ۱۴ آبان، شعارهای «مرگ بر دیکتاتور» و «زن، زندگی، آزادی» سر دادند.

دانش‌آموزان یکی از مدارس مشهد، در محوطه مدرسه خود شعارهایی چون «مرگ بر دیکتاتور» و «امسال سال خونه، ... سرنگونه» سر دادند. دانش‌آموزان یک مدرسه پسرانه در کرج هم در پاسخ به شعار «مرگ بر آمریکا» از بلندگو، شعار «مرگ بر دیکتاتور» سر دادند. همچنین در روز شنبه ۱۴ آبان تجمعات اعتراضی در چند شهر ایران از جمله در مراسم یادبود کشته‌شدگان خیزش انقلابی علیه جمهوری اسلامی شکل گرفت. بازاریان و کسبه سقز هم بار دیگر اعتصاب کردند. اعتراضاتی نیز هم‌زمان با فراخوان‌ها و بیانیه‌های دانشجویان برای تحصن، در دانشگاه‌های مختلف کشور شکل گرفت. در سنج «مراسم سوم» مؤمن زندگیمی که به دست نیروهای امنیتی و در جریان اعتراضات کشته شد، با حضور گسترده مردم برگزار شد.

معترضان در این مراسم شعارهایی چون:

«مرگ بر...»، «مرگ بر بسیجی» و «می‌میریم می‌میریم، ایران رو پس می‌گیریم» سر دادند.

بازاریان و کسبه شهر سقز در استان کردستان مغازه‌های خود را در همبستگی با معترضان در سیستان و بلوچستان بستند و اعتصاب کردند. تظاهرات‌های شبانه و درگیری با مأموران در شهرهای سنج، ریوان، سقز، مهاباد، نیشابور، اهواز، بندر لنگه، اراک، شهریار، و بوکان برگزار شد.

۱۵ آبان

شهروندان ریوان، ۱۵ آبان‌ماه با سر دادن شعار «مرگ بر...» در خیابان‌های این شهر تجمع کردند. اصناف و بازاریان ریوان هم یکشنبه ۱۵ آبان در اعتراض به سرکوب معترضان توسط نیروهای امنیتی جمهوری اسلامی اعتصاب کرده و محل کسب و کار خود را تعطیل کردند.

معترضان در شهر مریوان مورد تیراندازی مستقیم نیروهای حکومتی قرار گرفتند و دست کم «۳۵ شهروند» زخمی شده‌اند.

شبه غروب به وقت واشینگتن (بامداد یکشنبه ایران) در پایتخت آمریکا گروه بزرگی از ایرانیان تجمع برگزار کردند. در تورنتوی کانادا نیز ایرانیان در یک تجمع بزرگ شرکت کردند.

جمعی از معترضان در تهران، اصفهان، و کرمانشاه به خیابان‌ها آمدند و شعارهایی در حمایت از مردم کردستان و سیستان و بلوچستان سر دادند. مردم معترض در نازی‌آباد تهران شعارهایی براندازانه سر دادند و در خیابان تجمع کردند. در خیابان‌های ستارخان و صادقیه معترضان شعار دادند. مردم در میدان هفت‌حوض در شرق پایتخت تجمع کرده و شعار «کردستان، زاهدان چشم و چراغ ایران» سر دادند. در تجمع شبانه تهرانپارس شعارهای «مرگ بر دیکتاتور» و «مرگ بر» سر داده شد. گروهی از ساکنان شهرک آتی‌ساز با تجمع در محوطه این شهرک شعارهای ضد حکومتی دادند.

۱۶ آبان

دوشنبه ۱۶ آبان‌ماه، شهروندان در فلکه دوم صادقیه در غرب تهران از استقرار پلیس اسب سوار خبر دادند. همچنین تجمعات و اعتراضات نیز در نقاط مختلف کشور ادامه داشت. این نیروها در حالی در میدان صادقیه مستقر شدند که دیشب از این محله تصاویر منتشر شده که در آن گروهی از معترضان شعارهایی چون «مرگ بر دیکتاتور»، «توپ، تانک، فشفسه، آخوند باید گم بشه» سر داده بودند و رانندگان نیز در حمایت از معترضان بوق می‌زدند.

یگان ویژه اسب سوار نیروی انتظامی ایران «یگان اسواران» نام دارد که در سال ۱۳۹۳ برای استفاده در عملیات «ضد شورش» ایجاد شده‌است تا ارباب بیشتری داشته باشد.

۱۷ آبان

استادان و دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سه‌شنبه ۱۷ آبان، در اعتراض به تعلیق و بازداشت دانشجویان و سرکوب اعتراضات دانشجویی توسط نیروهای امنیتی جمهوری اسلامی، با عدم حضور در دانشگاه اعلام اعتصاب کردند. دانشجویان دانشکده ریاضی دانشگاه شهید بهشتی، در اعتراض به بازداشت دانشجویان در محوطه این دانشکده تجمع کرده و شعار «دانشجوی زندانی آزاد باید گردد» سر دادند. دانشجویان دانشگاه شریف تهران، نیز با برگزاری تجمع گسترده در این دانشگاه ترانه اعتراضی «سرود زن» اثر مهدی یراحی، خواننده عرب اهوازی را همخوانی کردند. دانشجویان دانشگاه ارشاد دماوند هم با سر دادن شعار «هر یه نفر کشته شه، هزار نفر پشتشه» در محوطه این دانشگاه تجمع کردند.

۱۸ آبان

چهارشنبه ۱۸ آبان‌ماه، بازاریان و کسبه در شماری از شهرهای ایران همچون تهران، زاهدان، سقز، مریوان، سنندج و بانه دست از کار کشیده و اعتصاب کرده‌اند. کسبه بازار میل شهرک ولیعصر تهران نیز دست به اعتصاب زده‌اند. از جمله، دانشجویان دانشکده هنر و معماری دانشگاه پارس در تهران چهارشنبه ۱۸ آبان‌ماه با برگزاری تجمع، شعارهایی همچون:

«هیز تویی، فتنه تویی، زن آزاده منم» سردادند.

دانشجویان دانشگاه علم و فرهنگ تهران هم با شعار:

«کشته ندادیم که سازش کنیم، ... قاتل را ستایش کنیم»

اقدام به برگزاری تجمع کرده‌اند. از دیگر شعارهای دانشجویان عبارت‌اند از:

«کشته شده خدانور، به‌دست چندتا مزدور»، «نه نون داریم نه خونه، حجاب شده بهونه»، «هم‌وطنت تیر بخوره، به غیرتت بربخوره»، «ایران وضعش خرابه، ملاً فکر حجاب» نیز بوده‌است.

پس از یک روز اعتصاب بازاریان در چند شهر ایران به مناسبت چهلم قربانیان «جمعه خونین زاهدان» گروهی از معترضان در منطقه ستارخان تهران تجمع کردند و علیه رهبر جمهوری اسلامی شعار دادند. گروهی از زنان معترض هم در این تجمع روسری‌های خود را درآوردند و در هوا چرخاندند.

همچنین گروهی از معترضان در سعادت‌آباد تهران تجمع کرده و شعار: «مرگ بر دیکتاتور» سر دادند.

مردم مهاباد هم شامگاه چهارشنبه ۱۸ آبان برای برگزار کردن تجمع اعتراضی به خیابان‌های این شهر آمدند. از سوی دیگر، گروهی از معترضان در سقز همزمان با چهلم کشته‌شدگان در زاهدان با روشن کردن آتش خیابان را بستند و شعار: «آزادی آزادی آزادی»، «ژن ژیان نژادی» و «مرگ بر ...» سر دادند.

شورای سازماندهی اعتراضات کارگران پیمانی نفت نیز از ادامه اعتراضات و اعتصاب غذای کارکنان رسمی صنعت نفت خبر داد و اعلام کرد: «شرکت نفت و گاز اروندان، دکل‌های شرکت ملی حفاری و منطقه عملیاتی آغار، وارد سومین روز اعتصاب غذا شدند.»

۱۹ آبان

بسیاری از کاسبان و بازاریان در شهر مهاباد، روز پنج‌شنبه ۱۹ آبان با بستن مغازه‌های خود اعتصاب کردند. همچنین مردم مریوان مراسم چهلم مختار احمدی را به صحنه اعتراض تبدیل کردند و اعتصاب کارکنان نفت و گاز به روز چهارم رسید. در مشهد اما دانشجویان به حضور علی بهادری جهرمی، سخنگوی دولت جمهوری اسلامی، در دانشگاه فردوسی اعتراض کردند و شعار «هیز تویی هرزه تویی، زن آزاده منم» سر دادند.

گروهی از دانشجویان که اجازه ورود به سالن سخنرانی سخنگوی دولت را پیدا نکردند، پشت در سالن شعار «زن زندگی آزادی، مرد میهن آبادی» سر دادند. از سوی دیگر، گروهی از دانش‌آموزان در تهران با تعطیلی مدارس خود در خیابان سه‌رودی راهپیمایی کرده و شعار «مرگ بر دیکتاتور» سر دادند.

۲۳ آبان

در این سه روز به جز مناطق کردنشین، بخش‌هایی از بلوچستان، و مناطق چیتگر، پونک و اکباتان تهران، شاهد افت جمعیت انقلابی بودیم.

۲۴ آبان

سه‌شنبه ۲۴ آبان شمار زیادی از کسبه و اصناف به رغم تهدیدهای امنیتی، به فراخوان‌های اعتصاب و اعتراض در سالگرد آبان خونین پاسخ مثبت داده و مغازه‌های خود را تعطیل کردند. هشتگ «اعتصابات_سراسری» نیز به‌طور قابل‌توجهی در شبکه‌های اجتماعی به اشتراک گذاشته شد. اعتصابات بنا بر فایل‌های صوتی هک‌شده توسط گروه بلک‌ریوارد نشان داد که تاثیرگذار بود. رسانه‌های وابسته به حکومت ایران، از جمله خبرگزاری‌های فارس، تسنیم و ایسنا، تلاش کردند تا وضعیت بازارها را عادی نشان دهند، یا بسته ماندن مغازه‌ها و بازار را به «احساس ناامنی» بازاریان و کسبه نسبت به اغتشاش‌گران نسبت دهند. یک روز بعد پلیس ایران مدعی شد ۱۱ نفر را به دلیل «قصد تعطیل کردن بازار تهران» بازداشت کرده‌است. اما همان‌گونه که بالاتر ذکر شد، گفتگوهای خصوصی سران سپاه بر اساس بولتن‌های محرمانه، حکایت از چیزی دیگر داشت.

فروشنندگان تهرانی، سه‌شنبه ۲۴ آبان در بازار تهران، بازار چراغ برق، بازار منوچهری، باغ سپهسالار، پاساژ علماءالدین، کسبه ستارخان، صنف پارچه مبلی دروازه شمیران، کسبه تهرانپارس، کسبه پل چوبی، بازار فرش، راسته عباس‌آباد بازار تهران، بازار آهن، بازار کفاش‌ها، بازار لوازم یدکی در دروازه شمیران، و کسبه صنف ماشین‌های اداری در خیابان ایرانشهر دست به اعتصاب زدند.

بازاری‌های کرجی، بازار زرگران رشت، کسبه خیابان شیشه‌گران لاهیجان، بازار سنتی اراک، بازار نگین بندرعباس، بازاریان فولادشهر، شاهین شهر اصفهان، خیابان شاپور و بازار موبایل فردوسی در اصفهان، بازارچه اطلسی یزد (واقع در صفائیه)، بازار شهر ایلام، بازار کاشی فروش‌ها کرمانشاه، کسبه چهارراه ملاصدرای چهارراه معالی‌آباد، خیابان امیرکبیر و خیابان زند در شیراز، نمایشگاه‌دارهای خیابان خرمشهر در مشهد هم

سه‌شنبه ۲۴ آبان در اعتصاب بودند. سنندج، شهر دیواندره، سقز، گناوه، کامیاران، جوارتون، اشنویه، بانه، مریوان، بوکان، پاوه، قروه، بیجار، سردشت و شمار دیگری از شهرهای گردنشین نیز در اعتصاب بودند.

تهران، کرمان، بابل، تبریز، رشت، کرج، شیراز، مشهد، مرودشت، اهواز، اصفهان، کرمانشاه، دیواندره، سنندج، بانه، بوکان، اشنویه، مهاباد و سقز در ۲۴ آبان صحنه اعتراضات شهروندان ایران بود. در ابتدای روز تجمع بزرگی از بازاریان تهران در حمایت از فراخوان مردمی شکل گرفت و معترضان شعارهایی همچون «بازاری باغیرت، حمایت حمایت» و «مرگ بر دیکتاتور» سر دادند. معترضان در چراغ برق تهران با روشن کردن آتش و در خیابان جمهوری با از جا درآوردن نرده‌های خیابان، موانعی برای رفت‌وآمد مأموران ایجاد کردند. محلات نازی‌آباد و جنت‌آباد و همچنین ایستگاه متروی میدان صنعت در تهران، شاهد شکل‌گیری تجمعات اعتراضی بود و در کرج نیز از منطقه گوهردشت تجمع اعتراضی گزارش شد.

با فرارسیدن شب، تجمعات خیابانی در شهرهای همچون تهران، شیراز، اراک، اصفهان، ایذه، مشهد، همدان، کرمانشاه، تبریز، قزوین و چندین شهر گردنشین تشکیل شد و معترضان در خیابان‌ها شعارهای ضد حکومتی دادند. در ایستگاه متروی دروازه دولت با تفنگ ساچمه‌زنی به مصاف مردم رفتند. هه‌نگاو از پخش سرودهای انقلابی در مساجد مهاباد و تصرف کامل یک پایگاه بسیج در کامیاران خبر داد.

در برخی دانشگاه‌ها در تهران و برخی شهرهای دیگر هم دانشجویان تجمع‌های اعتراضی شکل داده یا تحصن کرده‌اند و علیه جمهوری اسلامی شعار دادند. دانشگاه آزاد تبریز، دانشکده علوم انسانی اصفهان، دانشگاه آزاد خمینی‌شهر، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه بهشتی، دانشکده کامپیوتر دانشگاه بهشتی، دانشکده ریاضی و علوم پایه دانشگاه گیلان، دانشگاه آزاد تهران واحد علوم تحقیقات، دانشکده برق دانشگاه خواجه نصیر، دانشگاه سوره، دانشگاه رازی کرمانشاه، دانشکده روان‌شناسی دانشگاه تهران، دانشکده فنی دانشگاه تهران، دانشکده سینما و تئاتر دانشگاه هنر و پردیس مرکزی دانشگاه تهران شماری از دانشگاه‌هایی بودند که ۲۴ آبان دانشجویان در آنها تجمع یا تحصن کردند. در دانشگاه علم و صنعت، دانشگاه امیر کبیر و دانشگاه شریف درگیری ایجاد شد و تعدادی از دانشجویان معترض زخمی و دستگیر شدند. در علم و فرهنگ تهران شعار «خونی که در رگ ماست، خوراک ماست» سر داده شد.

در روز چهارشنبه ۲۵ آبان نیز اعتصابات به شکلی فراگیر ادامه یافت. تهران، صومعه سرا، رشت، اصفهان، تبریز، شاهین شهر، خرم‌آباد، آباد، بابل، کرمانشاه، بهبهان، بروجرد، بوکان، قزوین، بندرعباس و اهواز، شهرهایی بودند که اعتصاب گسترده کسبه را رقم زدند. در تهران، کسبه بازار لوازم‌خانگی در خیابان امین‌حضور، بازار بزرگ تهران، کسبه خیابان منوچهری مغازه‌های خیابان فلسطین، مرکز خرید کورش (اتوبان ستاری)، مغازه‌داران و تعمیرگاه‌های خودرو در خیابان کوهسار و بازار آهن شادآباد همچنان در اعتصاب بودند. شهرهای کردنشین ایران از جمله کرمانشاه، سنندج، قروه، روانسر، سقز، کامیاران، مریوان، اشنویه، بانه، مهاباد، بوکان، دهگلان، جوانرود نیز کاملاً تعطیل شدند.

کارگران ذوب‌آهن اصفهان روز چهارشنبه نیز ضمن ادامه اعتصاب برای دومین روز پیاپی، تجمع اعتراضی برگزار کردند و شعارهایی مانند «کارگر می‌میرد، ذلت نمی‌پذیرد» و «دزدی‌هاتون کم بشه، مشکل ما حل می‌شه» سر دادند.

در روز ۲۵ آبان، ده‌ها شهر ایران صحنه درگیری میان مردم معترض و نیروهای امنیتی بود. در یک حمله مسلحانه به مردم معترض شهر ایذه چندین نفر، از جمله یک کودک ۱۰ ساله کشته شدند. عصر روز چهارشنبه، ۲۵ آبان ۱۴۰۱، در دومین روز از سومین سالگرد آبان خونین، به روایت شاهدان عینی و گزارش‌های شهروندان، مردم معترض در شهر ایذه به خیابان آمده بودند که مأموران امنیتی به سوی مردم در خیابان تیراندازی کردند. بر پایه روایت رسمی جمهوری اسلامی سرنشینان دو موتورسیکلت که مسلح بودند ساعت ۱۷:۳۰ دقیقه حوالی بازار ایذه مردم را به رگبار بستند. در فاصله کوتاهی پس از این حادثه، رسانه‌های حکومتی ایران در اقدامی هماهنگ، ادعای «حمله تروریستی» به مردم، بسیج و نیروی انتظامی را مطرح کردند و کشته‌شدگان این واقعه را شهید نامیدند. روایت شاهدان عینی از واقعه ایذه با روایت مقام‌ها و رسانه‌های حکومتی تفاوت‌های ملموسی دارد؛ هم‌زمان با موج تبلیغات رسانه‌ای جمهوری اسلامی و تلاش آنان برای تروریستی خواندن این حادثه، بسیاری از کاربران در رسانه‌های اجتماعی هشتگ «کار خودشان است» را فراگیر کردند. رسانه‌های وابسته و نزدیک به حکومت ایران، در روز حادثه خبر دادند که داعش مسئولیت این حادثه را پذیرفته‌است؛ اما روز بعد، مشخص شد که این قبول مسئولیت، جعلی بوده و بیانیۀ قبول مسئولیت داعش در حساب‌های اصلی منتسب به این گروه، منتشر نشده و حساب، جعلی بوده‌است. بعد از آن ۱۱ نفر دستگیر شدند.

به گفته برخی منابع این حمله مسلحانه از سوی خود نیروهای جمهوری اسلامی انجام شده‌است. امیرحسین اعتمادی، فعال سیاسی، به نقل از منابع موثق در ایذه در توییتی اعلام کرد که این حمله از سوی نیروهای

حکومتی بوده و آنها «با گلوله‌های جنگی و در مقیاس بالا به سمت مردم تیراندازی کردند.» زینب مولایی، مادر کیان پیرفلک، در مراسم خاکسپاری او روایت مقام‌های جمهوری اسلامی از کشتار در ایذه را زیر سؤال برد و آنها را به دروغگویی متهم کرد و گفت «خود لباس شخصی‌ها» خودروی آنها را در زمان عبور از خیابان «به رگبار بستند.»

گزارش‌های اولیه حاکی از آن بود که حمله در ایذه چهار کشته بر جای گذاشته‌است، اما خبرگزاری دانشجویان ایران، ایسنا، ساعاتی بعد نوشت یکی از مجروحان این حادثه که به دلیل وخامت حال به بیمارستان اهواز منتقل شده بود، جان خود را از دست داده‌است. بامداد پنج‌شنبه ۲۶ آبان نیز خبرگزاری تسنیم از کشته شدن یکی دیگر از مجروحان حادثه خبر داد و به این ترتیب شمار قربانیان این حمله به ۶ نفر رسید. صادق جعفری‌چگنی از خبرگزاری تسنیم در ۲۹ آذر تعداد کشته‌شدگان را هفت نفر اعلام کرد.

به گفته ولی‌الله حیاتی، معاون انتظامی امنیتی استانداری خوزستان، یکی از کشته‌شدگان دختر بچه‌ای ۹ ساله بود و همچنین دو نفر از نیروهای بسیج و دو نفر از نیروهای فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران نیز مجروح شدند. همچنین رضا شریعتی ۲۱ ساله، کیان نیک‌پور ۹ ساله، اشرف نیک‌پور ۴۵ ساله و دو مرد مجهول‌الهویه به عنوان کشته‌شدگان تیراندازی در ایذه معرفی شدند.

بر اساس گزارش‌ها و تصاویری که به‌طور گسترده در شبکه‌های اجتماعی منتشر شد، یک کودک ۹ ساله به نام کیان پیرفلک و یک نوجوان چهارده ساله به نام سپهر مقصودی به ضرب گلوله نیروهای حکومتی در ایذه کشته شده‌است

محمد باقر قالیباف، رئیس مجلس در پیامی تیراندازی در بازار و آتش کشیدن حوزه علمیه را «حادثه تروریستی» معرفی کرد و «از مأموران امنیتی و انتظامی خواست نسبت به شناسایی آمران و عاملان این حادثه اقدام کنند.»

پنج‌شنبه ۲۶ آبان در سومین روز فراخوان اعتراض و اعتصاب سراسری، کسبه و بازاریان شهرهای مختلف از جمله تهران، اصفهان، بوشهر، یزد، ایلام، سنندج، تبریز، سرپل ذهاب، بجنورد، صومعه‌سرا، مرودشت، کرمانشاه، جواترود، دهگلان، بانه، سقز، کامیاران، مریوان، مهاباد، پیرانشهر، بوکان، اشنویه، روانسر، اراک، بازر سناباد مشهد، خرم‌آباد، بابل، برازجان، سردشت و مهاباد در اعتصاب بودند.

در شهر کامیاران از صبح تجمعی گسترده برای همدردی با خانواده فؤاد محمدی، از جان‌باختگان اعتراض‌های سه‌شنبه شب، برگزار شد که با برخورد نیروهای حکومتی مواجه شد. حمله نیروهای امنیتی به معترضان در برابر منزل فؤاد محمدی موجب شد تا این تجمع به خشونت کشیده شود و نقاط مختلف شهر کامیاران شاهد تظاهرات علیه جمهوری اسلامی باشد. برخی از معترضان در اثر تیراندازی مستقیم مجروح شده و دست‌کم یکی از معترضان به نام برهان کرمی در جریان تیراندازی در برابر خانه فؤاد محمدی کشته شد. با تارک شدن هوا معترضان از جمله در شهرهای تهران، گرگان، کامیاران، تبریز، اراک، سنندج، مشهد، اهواز، یزد، رشت، نکا، زنجان، کرج، کرمان، ایلام، شیراز، بابل، مهاباد، همدان، بندر انزلی، ایذه، دورود، لار، پدل (از توابع بندر لنگه)، قزوین، قائم‌شهر، آباده و سربندر خوزستان به خیابان آمدند. در این میان وضعیت در ایذه، کامیاران، اصفهان و سنندج بسیار ناآرام بود.

به گزارش رسانه‌های وابسته به جمهوری اسلامی، در شهر ایذه دو گروه موتورسوار به سوی شهروندان شلیک کردند و همچنین حوزه علمیه زنان در این شهر توسط معترضان به آتش کشیده شد. اما به روایت شاهدان عینی و گزارش‌های شهروندان، مردم معترض در شهر ایذه به خیابان آمده بودند که مأموران امنیتی به سوی مردم در خیابان تیراندازی کردند. در این حادثه کیان پیرفلک کودک ۹ ساله‌ای که در خودروی پدرش و همراه با او بود در اثر شلیک گلوله به سمت خودرو جاننش را از دست داد.

همچنین در پنجشنبه ۲۶ آبان مراسم چهلم و همچنین خاکسپاری شماری از کشته‌شدگان اعتراضات سراسری ایران در شهرهایی مثل سنندج، مشهد، زنجان و تبریز برگزار شد و عزاداران در آنها شعارهای ضدحکومتی سردادند. جو بسیاری از شهرهای ایران ناآرام توصیف شد و از جمله معترضان «خانه سید روح‌الله خمینی» در شهر خمین را به آتش کشیدند، و در بوکان مردم مقابل مراکز دولتی تظاهرات کردند.

در سنندج جمعیت انبوهی در مراسم چهلم چهار نفر از کشته‌شدگان در اعتراضات این شهر شرکت کردند، مردم پس از مراسم چهلم با نیروهای امنیتی درگیر شدند. در مشهد مراسم چهلم ابوالفضل آدینه‌زاده، جوان ۱۶ ساله، برگزار شد. در سقز سوگواران بر مزار دانیال پابندی، از کشته‌شدگان اعتراضات، سرود «ای شهیدان» خواندند. در روستای درام در منطقه طارم زنجان مراسم چهلم محسن موسوی، از کشته‌شدگان اعتراضات در تهران، برگزار شد.

سنندج، ماسال، مشهد، پاره، بابل، خمین، کرمانشاه، شوش دانیال، بیجار، آبدانان، فولادشهر و ویلاشهر اصفهان، پیرانشهر، دیواندره، خوی، بانه، مهاباد، بندر دیر، کامیاران، باغملک، نی ریز، بوکان، قروه، سقز و جاده ساوه و نقاط مختلف تهران از جمله بلوار فردوس، گیشا، سعادت آباد، شهرزیبا، شهرک اکباتان و تهرانسر و پونک محل تظاهرات و صحنه اعتراض بود.

کشاورزان معترض در اصفهان دست به راهپیمایی زدند و شعارهای «رئیس بی‌عرضه، برگرد برو به حوزه» و «مرگ بر این دولت مردم فریب» سر دادند.

زانبار الله‌مرادی و عیسی بیگلری شامگاه سه‌شنبه ۲۴ آبان در سنندج بر اثر شلیک گلوله کشته شدند. در همان روز سعید مرادی و فؤاد محمدی نیز در کامیاران بر اثر تیراندازی نیروهای امنیتی کشته شدند. همچنین در جریان اعتراضات روز چهارشنبه چهار معترض با نام‌های سالار مجاور، اسعد رحیمی، محمد حسن‌زاده و سامان قادریگی در بوکان کشته شدند. روز پنجشنبه آزاد حسین پور در مهاباد، عبدالرحمان بختیاری در سقز، و میلاد معروفی و غفور مولودی در بوکان کشته شدند. دو شهروند به نام‌های شاهو بهمنی و آرام حبیبی با شلیک مستقیم نیروهای حکومتی در سنندج کشته شدند.

فؤاد محمدی بعد از اصابت گلوله زخمی و به بیمارستان منتقل شد، اما به دلیل شدت جراحات و خون‌ریزی جان باخت. پیکر او چهارشنبه ۲۵ آبان، تحت فشار نیروهای امنیتی در روستای ماویان کامیاران به خاک سپرده شد. در جریان اعتراضات روز چهارشنبه نیز یکی دیگر از شهروندان معترض به نام برهان کرمی در مقابل خانه فؤاد محمدی با شلیک مستقیم نیروهای حکومتی کشته شد.

در جریان اعتراضات سه‌شنبه شب کامیاران یک عضو سپاه پاسداران به نام رضا آذربار نیز کشته شد. تعدادی از معترضان و مأموران نیز در روز چهارشنبه در اصفهان و ایذه کشته شدند. به گفته مقامات استان خوزستان بر اثر وقوع یک حمله در شهر ایذه دست‌کم شش نفر کشته شدند و همچنین بر اثر تیراندازی به سوی مأموران امنیتی در ملک‌شهر اصفهان دو نفر کشته شدند. در جریان اعتراضات روز پنجشنبه سرگرد نیروی انتظامی حسن یوسفی در استان کردستان و همچنین دو بسیجی به نام‌های دانیال حسین‌زاده و حسین حسین‌زاده در مشهد کشته شدند. حمیدرضا روحی از جمله کشته‌شدگان خیزش سراسری بود که در شامگاه ۲۷ آبان در شهر زیبا مورد اصابت گلوله قرار گرفت و کشته شد.

۲۸ آبان

پس از سخنرانی ۲۸ آبان سیدعلی خامنه‌ای حملات به مناطق کردنشین وارد فاز جدی‌تری شد. نیروهای سپاه پاسداران و گروه‌های وابسته به آن در این حملات دست به قتل‌عام مردم زدند و در شهرها با تانک، هلی‌کوپترهای نظامی و اسلحه‌های جنگی به ساختمان‌های مسکونی حمله کردند.

برخی منابع خبری، قتل‌عام در بعضی از شهرها مانند جوانرود و مهاباد بالا بودن تعداد کشته‌شدگان در طی چند روز را گزارش کردند. پس از سخنرانی پیش‌تر اشاره شده، در ۲۸ آبان ۱۴۰۱ مبنی بر «جمع‌کردن بساط شرارت» (سرکوب کامل خیزش)، سرکوبگری‌های نیروهای حکومتی در مناطق غربی و کردنشین ایران به‌ویژه در استان‌های کردستان، کرمانشاه و آذربایجان غربی افزایش چشمگیری یافت به طوری که دست‌کم ۵۰ شهروند معترض به‌دست نیروهای امنیتی کشته شدند.

پس از اوج گرفتن خیزش و نیز صدور دستور سرکوب فراگیر، نیروهای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی بعد از اعلام حکومت نظامی، با کلاشنیکوف، ژ ۳، شات‌گان، دوشکا، تیربار سنگین W85، خودروهای نظامی، تانک، هلیکوپتر و گاز شیمیایی فلج‌کننده اعصاب (هگزاکلروات) به استان کردستان و شهرهای کردنشین (آذربایجان غربی و کرمانشاه) حملات شدیدی کرد.

سپاه پاسداران از بلندگوهای مساجد اعلام کرده‌است که از ساعت ۹ شب تا ۹ صبح، حکومت نظامی است و هیچ‌کسی حق بیرون آمدن از خانه را ندارد. پس از قطع برق شهر، نیروهای سپاهی حکومت در ۲۸ آبان و در هنگام شب با سلاح‌های جنگی و خودروهای زرهی، ابتدا وارد شهر مهاباد شدند و بی‌وقفه به مردم معترض در خیابان‌ها و حتی به سمت منازل شلیک کردند و با آسیب‌زدن و ویران‌کردن مغازه‌ها و خانه‌ها، از جمله، در شهرک ویلاشهر سنندج، خسارات زیادی به مردم وارد کردند. بعد از سنگربندی معترضان در مهاباد، نیروهای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی با خودروهای نظامی و هلیکوپتر... به آنجا نیز حمله کرده و تعداد زیادی از مردم را در سه راه شیلان سرکوب کردند.

دانشگاه‌های سنندج که در هفته‌های گذشته، بارها هدف حمله نیروهای امنیتی قرار گرفته بود، در روز و شب ۲۸ آبان ۱۴۰۱ نیز مورد یورش قرار گرفت. به سوی دانشجویان، گاز اشک‌آور و گلوله ساچمه‌ای شلیک کردند. رحمت صادقی، رئیس دانشگاه سنندج در اعتراض به سرکوب دانشجویان از مقام خود استعفاء کرد.

لازم به ذکر است از جمله شعارهای کلیدی که، هم در دانشگاه، و هم در خیابان بر سر زبان‌ها افتاد این بود که: «نه نون داریم نه خونه، حجاب شده بهونه».

بنا بر گزارش‌هایی، سپاه در شهر جوانرود نیز شروع به قتل‌عام کرد. در نتیجه تیراندازی‌های نیروهای حکومتی در جوانرود و در شامگاه ۲۹ آبان ۱۴۰۱، چند تن، از جمله، یک نوجوان ۱۶ ساله به نام بهاء‌الدین ویسی کشته شد و برادرش به نام نجم‌الدین - که به شدت، مجروح شده بود - توسط نیروهای حکومتی ربوده شد. سازمان حقوق بشری هه‌نگاو کردستان با انتشار ویدیویی از حضور نیروهای حمله نظامی سپاه نبی اکرم کرمانشاه در حمله به شهروندان در جوانرود خبر داد. این نیروها با فریاد الله اکبر و رگبار سنگین سلاح‌های جنگی به این شهر حمله کردند.

گروهی از معترضان در عبدالآباد (یکی از مناطق جنوب تهران) در مراسم یادبود حمیدرضا روحی در گورستان بهشت زهرا، شعارهایی همچون: «مهاباد، کردستان، سنگر کل ایران»، «قسم به خون یاران، ایستاده‌ایم تا پایان» و «کردستان، زاهدان، باغیرت‌ان ایران» در حمایت از مناطق کردنشین دادند که نیروهای امنیتی با گلوله و نیز گاز اشک‌آور، به آنان حمله کرده و برخی شان را بازداشت کردند.

۳۰ آبان

در ۳۰ آبان ۱۴۰۱ و پس از بازگشت مردم از مراسم خاک‌سپاری عرفان کاکایی و بهاء‌الدین ویسی، نیروهای امنیتی، جمعیت بزرگی را که با دوشکا به رگبار گلوله بستند که هنوز از ابعاد و حجم کشتار در جوانرود، اطلاعات دقیق و کاملی در دست نیست. قطع گسترده اینترنت و دسترسی نداشتن به منابع نزدیک به فعالان گرد، نگرانی‌ها از سرکوب دوباره معترضان در این شهر را افزایش داده‌است. فقط در جوانرود (کرمانشاه)، به‌ویژه در میدان فلسطین، تعدادی کشته و دست‌کم ده‌ها نفر زخمی شدند. تصاویر انتشار یافته از جوانرود - که به میدان جنگ، شباهت دارد - گویای سرکوب خونین معترضان است.

در پیران‌شهر نیز بر اثر به‌رگبار بسته شدن مردم، چند نفر، از جمله، یک نوجوان ۱۶ ساله به نام کاروان قادر شگری کشته شدند. همچنین در هنگام انتقال پیکر کاروان قادر شگری به روستای شین‌آباد، نیروهای حکومتی مردم را به رگبار بستند که منجر به کشته شدن برخی از مردم شد. همچنین در شهرهای سنندج، مریوان، دیوان‌دره، پیرانشهر و مهاباد نیز با سلاح‌های جنگی به مردم شلیک کرده و حتی آن‌ها را به رگبار بستند.

در ۳۰ آبان ۱۴۰۱ نیز سپاه پاسداران با خودرو زره‌پوش رزمی و هلیکوپتر... به مناطق کردنشین حمله کرد و به گفته برخی از شاهدان عینی، مأموران حکومت با استفاده از سلاح نیمه‌سنگینی مثل دوشکا به جوانان و زنان شلیک کردند. در طی سه روز (از ۲۸ تا ۱ آذر) بر اثر حملات سنگین جمهوری اسلامی در شهرهای کردنشین، تلفات و خسارات زیادی ایجاد شد که این حملات، همچنان ادامه دارد.

نیروهای سپاهی جمهوری اسلامی در ۳۰ آبان ۱۴۰۱ و هم‌زمان با حمله به کردستان ایران، با حملات پهپادی، موشکی و توپخانه‌های به مقرهای دو حزب گرد ایرانی یعنی حزب دموکرات و کومله در کردستان عراق نیز حمله کردند که البته این، سومین موج حملات موشکی و پهپادی جمهوری اسلامی به مقرهای احزاب کرد ایرانی در مهر و آبان ۱۴۰۱ بود و در پی این حملات، ۲۱ نفر کشته شدند. لازم به ذکر است اکثر این حملات با همکاری موشکی ترکیه صورت گرفت.

دانشجویان دانشگاه آزاد سنندج هم در ۲۸ آبان برای مقابله با گاز اشک‌آور و گلوله، سنگر ساختند.

نیروهای امنیتی در برخی از شهرهای کرمانشاه، از جمله، روانسر، خودروهای حامل کیسه‌های خون را - که از بانک خون کرمانشاه به مقصد جوارود در حرکت بوده - به رگبار بسته و مانع از انتقال خون به بیمارستان جوارود شدند. همچنین سپاه پاسداران با ربودن وسایل خون‌گیری در بیمارستان حضرت رسول مانع اهدای خون شهروندان جوارودی شدند؛ در حالی که بیمارستان از همه مردم درخواست اهدای خون برای زنده‌نگهداشتن زخمی‌ها کرده بود.

پس از کشته‌شدن برخی از معترضان دیگر، مردم به منزل امام جمعه، دفتر نماینده کامیاران در مجلس شورای اسلامی و نیز مرکز بزرگ اسلامی در دیوان‌دره حمله کردند.

در موموری (استان ایلام) نیز مردم معترض در ۲۸ آبان، قسمت‌هایی از ساختمان بخشداری، شهرداری، بانک‌های عامل، جهاد کشاورزی و اداره پست را به آتش کشیدند و ساختمان سپاه پاسداران حمله کردند. در این شهر نیز نیروهای سرکوب به سوی معترضان، گاز اشک‌آور و گلوله، شلیک کرده و چند تن را مجروح کردند. در سراپله (ایلام) هم معترضان به برخی از بانک‌ها و اماکن دولتی یورش بردند.

به گزارش سازمان حقوق بشری ههنگاو، در طی روزهای گذشته، نیروهای حکومتی از ساعت ۲ تا ۵ بامداد به خانه‌های شهروندان هجوم برده و پس از تخریب منازل و خودروها، وسایل داخل خانه، طلا و زیورآلات و نیز موبایل افراد را با خود برده‌اند. مردم شهرهای مختلف استان‌های کردستان، آذربایجان غربی و کرمانشاه، پس از کشتار گسترده در جوانرود، یک‌پارچه و در حمایت از خیزش، اعتصاب کردند که این، هشتمین اعتصاب گسترده در (مناطق کردنشین ایران به‌ویژه) کردستان از زمان آغاز خیزش ۱۴۰۱ است.

خانه سینمای ایران در واکنش به بازداشت و احضار سینماگران در بیانیه‌ای به حکومت جمهوری اسلامی هشدار داد:

«خانه سینمای ایران در اعتراض به ادامه خشونت‌ها علیه مردم ایران و به دلیل احضار و بازداشت پی‌درپی اعضای خود هشدار می‌دهد، در صورتی که تهدیدها و بازداشت‌ها پایان نیافته و سینماگران بازداشت‌شده آزاد نشوند، از اعضای خود خواهد خواست دست به اعتصاب زده، از همکاری با پروژه‌های سینمایی و تلویزیونی خودداری کرده و در برابر سازمان سینمایی تحصن کنند.»

تعداد زیادی از بازیگران و سینماگران نیز با انتشار بیانیه‌ای از مقامات جمهوری اسلامی خواستند تا دو بازیگر دستگیر شده در روزهای اخیر، هنگامه قاضیانی و کتایون ریاحی را آزاد کنند.

خانه موسیقی ایران هم ضمن محکوم کردن بازداشت برخی از موسیقی‌دانان در بیانیه‌ای اعلام کرد:

«با احترام به تمام اهالی شریف موسیقی ایران و درک نگرانی‌ها و دغدغه‌های به‌حق شما دوستان، خانه موسیقی ایران تا لحظه آزادی تمام هنرمندان، لحظه‌ای از تلاش، دست برنخواهد داشت.»

تعدادی از سلبریتیها و هنرمندان نیز به دلیل حمایت از اعتراضات سراسری مردم، با حکم دادگاه، از دریافت خدمات اجتماعی منع شدند.

نت‌بلاکس به‌عنوان سازمانی غیردولتی - که وضعیت اینترنت در جهان را رصد می‌کند - خبر از اختلال گسترده اینترنت در ایران، از قطع کامل در غرب کشور یعنی کردستان تا قطع اپراتورها در بیشتر شهرها داد. قطعی اینترنت در وضعیتی صورت گرفته که خشونت و کشتار جمهوری اسلامی بر ضد معترضان شدت یافته‌است.

سپاه پاسداران انقلاب اسلامی حملات شدیدی را علیه اقلیم کردستان عراق و همچنین بخش‌های از کردستان ایران انجام داد. تصاویر منتشر شده از فضای مجازی حاکی از قتل‌عام فجیع مردم مریوان و سروآباد به وسیله دوشکا و تانک می‌باشد به طوری که کاربران در توئیتر وضعیت کردستان را «جنگ» خواندند. همچنین پارلمان عراق حملات موشکی و پهپادی ایران را مورد بررسی قرار داد.

دوازده تن از اعضای پارلمان ایتالیا و نیز گروهی فعالان زن ایرانی-ایتالیایی حقوق بشر، مشترکاً از حکومت ایتالیا خواستند تا از صدور و اجرای احکام اعدام برای زندانیان معترض توسط حکومت جمهوری اسلامی جلوگیری کند.

سازمان عفو بین‌الملل در ۲۲ نوامبر و در بیانیه‌ای، خواهان اقدام سریع شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد پس از کشتار وحشتناک معترضان در ایران شد.

۳ آذر

در ۳ آذر ۱۴۰۱، کاسبان در بیش از ۲۰ شهر، همچون: سیستان و بلوچستان، مشهد، اصفهان، تهران، ارومیه و دزفول... در حمایت از خیزش‌گردها اعتصاب کردند. کسبه در شهرهای کردنشین، همچون: سرپل ذهاب، سراپله، ایلام، آبدانان، روانسر، جوانرود، کرمانشاه، ثلاث باباجانی، کامیاران، سنندج، قروه، مریوان، بانه، سقز، دیوان‌دره، دهگلان، ارومیه، بوکان، نقده، مهاباد، پیران‌شهر، سردشت و اشنویه... نیز اعتصاب کردند.

قطعنامه S35/L1 شورای حقوق بشر در این روز صادر شد. به‌طور خلاصه بر اساس این قطعنامه شورای حقوق بشر موظف است یک کمیسیون مستقل حقیقت‌یاب به منظور رسیدگی به موارد نقض حقوق بشر توسط جمهوری اسلامی ایران در جریان اعتراضات سراسری ایران تشکیل دهد. در پیش‌نویس به کشته شدن ۳۰۴ نفر از جمله ۴۱ کودک در جریان اعتراضات نیز اشاره کرده‌است.

۴ آذر

همزمان با ۲۵ نوامبر روز جهانی منع خشونت علیه زنان واکنش‌ها و اعتراضات به وضعیت زنان در ایران ادامه دارد. همچنین در مورد افغانستان سازمان ملل متحد در بیانیه‌ای به مصادیق خشونت طالبان به زنان اشاره کرد و آن را مصداق جنایت علیه بشریت دانست.

۵ آذر

بنا به گزارش اتحادیه تشکل‌های کامیون‌داران و رانندگان ایران، در ۵ آذر ۱۴۰۱ برخی از کامیون‌داران در شهرهای مختلفی همچون: سقز، کرمانشاه و سنندج اعتصاب کردند. اتحادیه تشکل‌های کامیون‌داران و رانندگان سراسر کشور با انتشار بیانیه‌ای اعلام کردند که از ۵ آذر به مدت ۱۲ روز اعتصاب خواهند کرد. کارکنان شرکت ذوب‌آهن اصفهان و همچنین کارکنان کارخانه سیف‌خودرو هم اعتصاب کردند.

۶ آذر

برخی از فعالان مدنی و ایرانیان ساکن ایالت کالیفرنیا آمریکا در اعتراض به کشتار معترضان در ایران توسط حکومت جمهوری اسلامی، در مقابل دفتر سازمان ملل متحد در سن‌دیه‌گو اعتصاب غذا کرده و خواهان توقف نسل‌کشی در ایران شدند.

سها مرتضایی، فعال دانشجویی - که در آزمون دوره دکتری علوم سیاسی، رتبه ۱۰ را به دست آورده و در عین حال، از ادامه تحصیل نیز محروم شده - پس از اعتراض به آزار جنسی توسط مأموران جمهوری اسلامی مورد ضرب‌وشتم قرار گرفت.

اعتراضات و اعتصابات دانشجویی و نیز دانش‌آموزی در برخی از مدارس و دانشگاه‌های ایران، از جمله، در شهرهای تهران، سنندج و کرج با دادن شعارهایی ادامه یافت.

بیش از ۲۰۰ نفر از استادان دانشگاه علوم پزشکی تبریز در نامه‌ای، ضمن گرامیداشت یاد آیلار حقی، دانشجوی کشته‌شده رشته پزشکی دانشگاه آزاد تبریز، از دانشجویان معترض حمایت کردند. سپیده قلیان، فعال مدنی، به دلیل گشوده‌شدن پرونده جدیدی در دوره حبس، تفهیم اتهام شد. وی پیش‌تر، بر اثر شکنجه توسط نیروهای وزارت اطلاعات، مجبور به اعترافات اجباری شد که از طرف سازمان صدا و سیما پخش شد.

۷ آذر

اعتصابات سراسری توسط اقشار مختلف ایران، از جمله، رانندگان کامیون (در شهرهای قزوین، مرند، اصفهان، کاشان، کرمانشاه و بندرعباس) به‌طور گسترده‌ای ادامه پیدا کرد. برخی منابع از محاکمه ۱۰ نوجوان زیر ۱۸ سال به اتهام «محرابه» و «افساد فی‌الارض» توسط دادگاه انقلاب اسلامی کرج خبر دادند. وکیلان تعیینی آن‌ها از سوی دادگاه، پذیرفته نشده‌اند.

حکومت جمهوری اسلامی اعلام کرد که با شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد همکاری نخواهد کرد. پیش‌تر، شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد بر اساس قطعنامه‌ای - که توسط حکومت آلمان و ایسلند تهیه شده بود - به ایجاد «کمیته حقیقت‌یاب برای تحقیقات» درباره گزارش‌های نقض حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران رای مثبت داد.

پیکر عرشیا امام قلی‌زاده، نوجوانی که دو روز بعد از آزادی از زندان (نوجوانان تبریز) جمهوری اسلامی خودکشی کرده، تشییع شد. الناز ابدالی، مادر عرشیا، بر سر مزار پسرش گفت: «تو کسی نبودی که خودت را بکشی؛ آن‌ها چه بلایی به سرت آوردند؟!» به گفته منبعی نزدیک به خانواده او، عرشیا پس از آزادی گفته که در زمان بازداشت «هر شب به ما قرص می‌دادند که بخوابیم. شکنجه‌مان دادند؛ جفت پاهایم را با باتوم زدند.» عرشیا به اتهام عمامه‌پرانی بازداشت شده بود.

سفیر آلمان نیز برای چندمین بار به وزارت خارجه جمهوری اسلامی احضار شد.

هنگامی که سازمان حقوق بشری مناطق کردنشین ایران، تأیید کرد که یکی دیگر از مجروحان اعتراضات مه‌باد کشته شده‌است.

اعتراضات شبانه در چیتگر تهران ادامه پیدا کرد. معترضان شعارهایی چون مرگ بر، مرگ بر سپاه و بسیجی و دیگر شعارهای ضد نظام جمهوری اسلامی سر دادند.

بنا به گزارش سی‌ان‌ان، خانواده بازیکنان تیم ملی ایران به برخورد خشن و زندان تهدید شده‌اند تا بدین طریق جمهوری اسلامی بازیکنان فوتبال را از حمایت از معترضان ایرانی در طی جام جهانی بازدارد.

در جام جهانی فوتبال ۲۰۲۲ همزمان با خیزش ۱۴۰۱ ایران و جنگ روسیه و اوکراین، یک جیمی جامپ در میانه بازی اروگوئه و پرتغال به صورت ناگهانی به وسط زمین دوید درحالی‌که جلوی لباس او عنوان «اوکراین را نجات دهید» و در پشت لباسش عنوان «به زنان ایرانی احترام بگذارید» نوشته شده بود و پرچم رنگین‌کمانی در حمایت از جامعه LGBT در دست داشت.

نسخه کامل فایل گفتگوی محرمانه سران سپاه و به‌دنبال آن، بولتن‌های محرمانه فارس، در این روز توسط گروه هکری «بلک ریوارد» در کانال تلگرامی این گروه هکری منتشر شد.

۸ آذر

اعتصابات کامیون‌داران ایران با گسترش به شهرهای متعدد دیگری از جمله سنج و شیراز ادامه پیدا کرد. مقرر شد تا کمیسیون مقام زن سازمان ملل متحد در روز ۱۴ دسامبر دربارهٔ ماندن یا اخراج جمهوری اسلامی از این کمیته تصمیم‌گیری کند.

جاوید رحمان، گزارشگر ویژه سازمان ملل متحد در امور حقوق بشر در ایران، در ۸ آذر در مصاحبه‌ای گفت که مقام‌های جمهوری اسلامی، کارزار صدور حکم اعدام برای معترضان به راه انداخته‌اند. اصغر سلیمی، نماینده مجلس شورای اسلامی، گفت که در اعتراضات روز ۲۵ آبان در سمیرم سه نفر کشته شده‌اند. پرویز برومند و وریا غفوری، دو فوتبالیست ایرانی - که به دلیل حمایت از اعتراضات سراسری ایران توسط جمهوری اسلامی بازداشت شده بودند - با سپردن وثیقه آزاد شد. بنا به گزارش‌هایی، ایجاد محدودیت‌های اینترنتی و کاهش پهنای باند توسط جمهوری اسلامی، باعث از دست رفتن ۲۳ درصد از شغل‌های اینترنتی شده‌است.

زهرا لری، مدیر پیشین دبیرستان رضوانی‌نژاد کرمان که مدرک فوق لیسانس جامعه‌شناسی و دکتری مدیریت شهری داشت و به دلیل مقاومت در برابر نیروهای امنیتی برای در اختیار گذاشتن فیلم دوربین‌های مدار بسته برای شناسایی دانش‌آموزان معترض، عزل شده بود، به دلیل فشارهای عصبی ناشی از تعقیب سیاسی، امنیتی و قضائی سخته کرد و درگذشت. به گزارش برخی منابع مستقل، فشار نیروهای امنیتی و شیوه رفتار با او، در مرگش نقش داشته‌است.

مجیدرضا رهنورد به اتهام «محاربه» و کشتن ۲ بسیجی و زخمی کردن ۴ بسیجی دیگر محاکمه شد. برخی از منابع، پرونده‌سازی بر ضد وی را همراه با شکنجه اعلام کرده‌اند. در تصاویر و فیلم‌های منتشرشده بعد از اعدامش، دست او که تتوی شیر و خورشید داشت و در طول بازداشت شکسته بود، به چشم می‌آمد.

مهران سماک، جوان ۲۷ ساله‌ای بود که به دلیل بوق‌زدن (در حمایت از اعتراضات) و شکست تیم ملی ایران از انگلیس در جام جهانی در بندر انزلی با گلوله مأموران امنیتی کشته شد.

۹ آذر

چند تن از هنرمندان دیگر ایران به دست مأموران امنیتی، احضار، بازداشت یا ربوده شدند؛ عهده کیانی، بازیگر تلویزیون (بازیگر سریال جیران) ربوده شد؛ فاطمه حبیبی، بازیگر تئاتر، سهیلا گلستانی، بازیگر سینما و تئاتر و نیز صدآپیشه و حمید پورآذری، کارگردان نوآور، بازداشت شدند؛ علی شادمان، هنرمند سینما و تئاتر و نیز نامزد دریافت سیمرغ بلورین بهترین بازیگر مرد، و سجاد افشاریان، هنرمند سینما و تئاتر و نیز سرپرست نویسندگان برنامه خندوانه، به دادسرای زندان اوین احضار شده‌اند.

مراسم خاک‌سپاری شورش نیکنام، یکی از کشته‌شدگان اعتراضات اخیر، در روستای «قلعه جوغه» مهاباد برگزار شد. وی که یک شهروند ۳۳ ساله بود، در روز ۲۶ آبان ۱۴۰۱ با شلیک گلوله مأموران حکومتی، زخمی شده و به بیمارستان منتقل شد؛ ولی پس از گذشت ۱۰ روز، بر اثر شدت جراحات درگذشت. همسرش در کنار آرامگاه او گفت: «زن نیستم اگر انتقامت را نگیرم.» گروه دانش‌پژوهان ایرانی آزادی‌خواه اعلام کردند که در ۹ آذر، در بیش از ۱۵۰ دانشگاه در سراسر جهان در پشتیبانی از اعتراضات سراسری در ایران، تجمع برگزار کردند.

بنا بر گزارش‌های حقوق بشری، در ۹ آذر ۱۴۰۱، برخی از دانشجویان دانشگاه‌های علوم پزشکی کردستان، علوم پزشکی ارومیه، دانشگاه امیرکبیر، دانشگاه پیام نور ساوه، دانشگاه‌های آزاد ساری و واحد شمال تهران به دست نیروهای حکومتی بازداشت شدند.

کارگران و کارکنان واحدهای صنعتی، خدماتی، نفت و گاز و نیز درمانی اعتصاب کردند.

در ۹ آذر در استان البرز، ۱۵ تن از معترضان، از جمله، سه کودک به اتهام «محاربه» و «افساد فی‌الارض» توسط دادگاه انقلاب محاکمه شدند.

دیوان عالی کشور، حکم اعدام ۴ تن به نام‌های حسین اردوخان‌زاده، شاهین ایمانی محمودآباد، میلاد اشرفی آتباتان و منوچهر شهبندی بجنودی و نیز حکم حبس ۳ تن دیگر به زندان را تأیید کرد.

۱۰ آذر

تا

۱۶ آذر

مجله تایم زنان ایران را به عنوان قهرمانان سال ۲۰۲۲ میلادی انتخاب کرد. همزمان با روز دانشجویان، اعتراضات دانشجویان ایران با گسترش بیشتری در دانشگاه‌های ایران نظیر تهران، شریف، بهشتی، نوشیروانی بابل، فردوسی مشهد و بسیاری دیگر، ادامه پیدا کرد که نیروهای امنیتی جمهوری اسلامی با حمله به دانشجویان، سعی در سرکوب آنان داشتند. سومین روز از اعتصابات سراسری آذر به‌طور گسترده‌ای در شهرهای کشور، از جمله تهران، تبریز، سنندج، اصفهان، شیراز کرمان و سایر، ادامه پیدا کرد. تجمعات اعتراضی گسترده‌ای از شهرهای مختلف، از جمله تهران پایتخت، برگزار و شعارهایی نظیر «زن، زندگی، آزادی» و «مرگ بر...» سر داده شد. در قروه، راهپیمایی سکوت برگزار شد که نیروهای امنیتی به آن یورش بردند. در جریان خیزش سه روزه آذر، جوانی ۲۱ ساله به نام هومن عبداللہی در سنندج توسط جمهوری کشته شد. در تاریخ ۱۴ آذر نیز اعتصاب سراسری در ایران رقم زده شد.

۱۷ آذر

محسن شکاری توسط حکومت جمهوری اسلامی اعدام شد. پرونده و نام او تنها دو روز قبل اعدام علنی شد و همین موضوع موجب واکنش‌ها و خشم مضاعف گسترده‌ای شد. اعدام او موجی از ابزار نگرانی‌ها برای سایر زندانی‌ها در برداشت به گزارش دویچه‌وله نهادهای حقوق بشری با بررسی جلسات دادگاه‌ها و اتهامات توانسته‌اند؛ چندین نام از ۱۱ حکم اعدامی که قوه قضاییه آمار داده بود اما علنی نکرده بود پرده بردارد. در شامگاه ۱۷ آذر در محله ستارخان تهران در محکوم کردن اعدام محسن شکاری «هم محله ای شان» اقدام به راهپیمایی و تجمع شبانه کردند و بسیاری دیگر این عمل جمهوری اسلامی را محکوم کردند. آنالنا بربوک، وزیر خارجه آلمان، در این باره گفت که «غیرانسانی بودن رژیم ایران حد و مرزی نمی‌شناسد.»

همزمان با چهلم مهرشاد شهیدی در اراک جو شدید امنیتی برقرار بود و مأموران امنیتی جمهوری اسلامی به خانه‌های اطراف حمله بردند. در تصاویر منتشرشده در شبکه‌های اجتماعی، به وضوح حضور تک‌تیرانداز در برج‌های مجاور دیده می‌شد.

مراسم چهلم کومار درافتاده، در پیرانشهر: نوجوان ۱۶ ساله ای که در ۸ آبان با گلوله جنگی در فاصله ۳ متری مورد اصابت قرار گرفته بود و بعد از یک روز بستری فوت کرد با حضور پرشماری برگزار شد. بر اساس گزارش هراتا، ارگان مجموعه فعالان حقوق بشر در ۱۷ آذر از آغاز اعتراضات ۱۴۰۱ نیروهای امنیتی ۴۷۵ تن از معترضان را به ضرب گلوله، باتون یا شکل‌های دیگر به قتل رسانده‌اند که ۶۵ تن از آنها کودک بودند.

چهلم سارینا ساعدی، نوجوان ۱۶ ساله که پنجم آبان ماه با ضربات باتون به دست مأموران حکومتی کشته شد، در سنندج برگزار شد. مردم دزفول در چهلم محمد قائی فر نوجوان ۱۷ ساله‌ای که روز ۲۰ مهر گلوله خورد و بعد ۱۵ روز در بیمارستان جان باخت، شرکت کردند. پیکر هومن عبداللهی، جوان ۲۱ ساله که در خیزش ۱۶ آذر سنندج توسط جمهوری اسلامی به قتل رسید، به خاک سپرده شد.

نیروهای امنیتی به منزل شادمان احمدی مراجعه و او را بازداشت کردند ولی بعد از چند ساعت جسد وی را به خانواده تحویل دادند. قوه قضاییه در جواب به گزارش خانواده از آثار ضرب و جرح اعلام کرد که او پیش از انتقال به زندان اقدام به خودزنی، بردن گردن با شیشه و کوبیدن سر به دیوار کرده؛ همچنین قوه قضاییه آثار ضرب و کبودی‌های موازی بر پشت که خانواده با انتشار ویدیوای از غسل و شستشو او، به آن واکنش نشان دادند را پیش تر به گزارش رکنا، اعتماد آنلاین و... تأیید کردند؛ اما علت را عنوان نکرده‌اند. اعتصابات و تجمعات اعتراضی در برخی شهرها چون سنندج ادامه پیدا کرد و شعار «مرگ بر دیکتاتور» سر داده شد.

۱۸ آذر

و

در ادامه قیام ایران، معترضان در مناطقی چون ستارخان و نارمک در تهران، تبریز، کرج، اهواز و دیگر شهرها تجمعات اعتراضی انجام دادند. در تصاویر منتشر شده از ستارخان، مأموران جمهوری اسلامی به یک زن حمله و او را از پشت با لگد به زمین پرت می‌کنند. تجمعاتی در دانشگاه فنی دخترانه در سنج از سوی دانشجویان برگزار شد و تعدادی از این دانشجویان اقدام به بستن خیابان کردند. دانشجویان دانشگاه علم و فرهنگ در محکومیت اعدام محسن شکاری تجمع اعتراضی برگزار کردند.

ایرانیان خارج از کشور تجمعات اعتراضی بسیاری در شهرهای مختلف جهان از جمله لندن، بروکسل، پاریس و کپنهاگ، برگزار کردند. این تجمعات همزمان با روز جهانی حقوق بشر صورت گرفت.

موج گسترده محکومیت جمهوری اسلامی به دلیل اعدام محسن شکاری ادامه پیدا کرد. ده‌ها کنشگر حقوق بشر ایرانی در نامه‌ای سرگشاده به دبیرکل سازمان ملل متحد، اعدام شکاری را مشابه دادگاه‌های صحرایی و جنگی توصیف کردند و خواستار فشار بر جمهوری اسلامی برای عدم تکرار این «جنایت» شدند. سه نماینده مجلس آلمان وکالت سیاسی سه معترض ایرانی، توماج صالحی، سامان یاسین (صیدی) و محمد بروغنی را برعهده گرفتند. بیش از ۵۰۰ سینماگر و فعال فرهنگی در بیانیه‌ای جشنواره فیلم مستند سینما حقیقت را تحریم کردند.

تجمعات اعتراضی در نقاط مختلف کشور ادامه پیدا کرد. در کرمانشاه، معترضان در اعتراض به اعدام محسن شکاری و دیگر احکام اعدام، با روشن کردن آتش تجمع کردند.

اعتراضات دانشجویی در چندین دانشگاه کشور ادامه پیدا کرد و دانشجویان معترض دست‌کم در دانشگاه‌های علامه، خواجه‌نصیر و بهشتی در تهران، دانشگاه صنعتی اصفهان، و نوشیروانی بابل اعتراض کردند. در این تجمعات شعار «سلام به سربداران، نوید، محسن و یاران» سر داده شد.

پس از فراخوان‌های دانشجویان دانشگاه علامه طباطبایی برای تجمع در روز شنبه ۱۹ و یکشنبه ۲۰ آذرماه در پی مرگ مشکوک شهاب هاشمی هم دانشگاهی‌شان که بر دار آویخته پیدا شد و همچنین اعدام محسن شکاری با شعارهایی همچون «قتل عمد صورت گرفته، و عامل خون آذرند، تاج و عمامه بر سرند_ دیو تویی فتنه تویی، مفسد فی الارض تویی» همراهی کردند. کارگران بخش‌های مختلف پتروشیمی سنندج در اعتراض به عدم رسیدگی به مطالباتشان دست از کار کشیده و در محوطه این شرکت تجمع کردند.

جایزه حقوق بشر فرانسه و آلمان به «مهسا امینی و زنان ایران» تعلق گرفت.

محمد سرافراز، رئیس پیشین صدا و سیمای جمهوری اسلامی، گفت جمهوری اسلامی «به فلاکتی رسیده که نمی‌تواند به کوچک‌ترین خواسته‌های مردم جواب دهد و این شیوه حکمرانی قابل دوام نیست.»

فرماندار لنجان (استان اصفهان) تأیید کرد که گستره اعتصابات روزهای ۱۴، ۱۵ و ۱۶ آذر در این شهر میان کسبه و بازاریان ۷۰٪ بوده است. گوهر عشقی، مادر ستار بهشتی، نیز در ویدیویی گفت که «او و خانواده‌اش تهدید شده‌اند و اگر اتفاقی برایشان بیفتد مسئولش رهبر است.» وکیل سامان یاسین (صیدی) گفت که «جازه خواندن پرونده را ندادند، گفتند محرمانه است.»

۲۱ آذر

مجیدرضا رهنورد در مشهد اعدام شد. این اعدام ۲۳ روز بعد از بازداشت او انجام شده است و او از داشتن وکیل انتخابی یا فرصت دفاع از خود در دادگاه محروم بوده است. خبر اعدام او جلسه وزرای خارجه اتحادیه اروپا را تحت تأثیر قرار داد و موجی از خشم در ایران و جهان برانگیخت. زنان حاضر بر سر مزار مجیدرضا رهنورد شعار «شهید وطن، مجیدرضا رهنورد» سر دادند.

دانش‌آموزان در مشهد و شیراز تجمعات اعتراضی برپا کردند. در مشهد دانش‌آموزان در محکومیت اعدام رهنورد توسط جمهوری اسلامی، شعار «مجیدرضا رو بردن، جنازه‌شو آوردن» سر دادند. در شیراز شعار آن‌ها «مجید رضا خوابیدی، ما همه بیدار شدیم» بود. در دانشگاه شریف، دانشجویان تصاویری از محسن شکاری و مجیدرضا رهنورد نصب کردند. دانشجویان دانشکده شهرسازی دانشگاه تهران در اعتراض به اجرای احکام اعدام معترضان، پیام «امید اعدام نمی‌شود» را بر طناب دار آویختند. در دانشکده ریاضی دانشگاه بهشتی نیز

تحصن‌های دانشجویی برپا شد. دانشجویان دانشکدهٔ ادبیات دانشگاه علامه طباطبائی در تهران در تجمعی اعتراضی شعار «دانشجو، کارگر، اتحاد اتحاد»، و «فرزند کارگرانیم، کنارشان می‌مانیم» سر دادند.

در سیدنی، ایرانیان در محکومیت اعدام مجیدرضا رهنورد تجمع کردند و به صورت نمادین طناب دار بر گردن خود انداختند.

جمعی از زندانیان سیاسی زن در زندان اوین در واکنش به صدور و اجرای احکام اعدام برای بازداشت‌شدگان قیام ایران اعلام کردند که در دفتر افسر نگهداری بند زنان تحصن می‌کنند.

گروهی از هنرمندان در بیانیه‌ای از تشکیل کانون «هنرمندان ایرانی فیلم و تئاتر، برون‌مرز» برای حمایت از «حقوق زندانیان سیاسی، هنرمندان معترض تحت فشار، آسیب‌دیده و زندانی تئاتر و فیلم و پشتیبانی از جنبش زن زندگی آزادی» خبر دادند.

۲۲ آذر

و

۲۳ آذر

شورای اقتصادی و اجتماعی سازمان ملل متحد در ۱۴ دسامبر ۲۰۲۲ (۲۳ آذر) با اکثریت آرا ایران را از کمیسیون مقام زن ملل متحد اخراج کردند.

دلار و یورو در روز چهارشنبه ۲۳ آذرماه ۱۴۰۱، یک رکورد تاریخی را ثبت کرد. یورو به ۴۱ هزار تومان و دلار هم به ۳۹ هزار تومان رسید. واکنش بانک مرکزی به این تحول، برکناری معاون ارزی‌اش بود؛ خبرگزاری ایرنا هم در واکنش نوشت: دولت وضع مالی و ارزی خوبی دارد و این افزایش در بازار ارز و طلا بیشتر روانی است و پایه‌ای در واقعیت اقتصاد ایران ندارد. سازمان برنامه و بودجه کشور، پیش‌تر در گزارش تیرماه ۱۴۰۰، نوشته بود زمانی که بدهی‌های دولتی به ۵۰ درصد تولید ناخالص ملی برسد؛ حتی اگر تحریم‌های برجام برداشته شوند در سال ۱۴۰۵ ورشکستگی رخ خواهد داد؛ گرچه در سناریوی سازمان برنامه و بودجه پیش‌بینی می‌شد که میزان بدهی دولت به تولید ناخالص داخلی در پایان سال ۱۴۰۱ به ۳۱ درصد برسد اما می‌توان مشاهده کرد که وضعیتی بدتر از پیش‌بینی سازمان برنامه رخ داده‌است و این عدد به ۳۹ درصد

تاکنون رسیده است. هرچند گزارش‌های مختصر، خلاصه کلی و تفکیک‌نشده از وضعیت ارائه می‌شود اما با بررسی اسناد می‌توان میزان بدهی دولت تنها در ۴ بخش بزرگ (بدهی به اوراق قرضه، بدهی به صندوق توسعه ملی، بدهی به صندوق سازمان تأمین اجتماعی و بدهی بانک‌ها) را رقمی مابین ۲ هزار و ۹۴۵ هزار میلیارد تومان تا ۴ هزار و ۳۰۰ هزار میلیارد تومان مشخص کرد.

۲۴ آذر

سونیا شریفی، معترض نوجوان بازداشت شده، در میان استقبال گسترده مردم آبدانان با قید وثیقه آزاد شد. گفتنی است این آزادی حاصل مقاومت و حمایت جانانه مردم مبارز آبدانان بود. اعتراضات شبانه در تهران و شهرهای دیگر چون کرمانشاه ادامه پیدا کرد. در تهران، معترضان در ستارخان، چیتگر، منیریه، قلهک و اکباتان تجمعات اعتراضی برگزار کردند و شعارهایی چون «از کردستان تا ایران، جانم فدای ایران» و «حکومت بچه‌کش، نمی‌خوایم نمی‌خوایم» سر دادند. ویدیوهایی در شبکه‌های اجتماعی منتشر شد که تجمع اعتراضی در محله گلستان کرمانشاه را نشان می‌داد و در آن آهنگ انقلابی «ژن ژیان نازادی» به زبان کردی شنیده می‌شود. شعارهای شبانه در پرند نیز به گوش رسید. مراسم روز هفتم شادمان احمدی، معترض کشته شده در دهگلان، برگزار شد. مردم در این مراسم شعارهایی علیه نظام جمهوری اسلامی سر دادند.

در مراسم چهلم علیرضا کریمی در اسلام‌آباد غرب شعار «مرگ بر حکومت لعنتی» سر داده شد. در ماهدشت کرج، نیروهای حکومتی راه‌های منتهی به بهشت علی، محل برگزاری چهلم مهدی حضرتی، نوجوان ۱۷ ساله، را مسدود کردند. در روستای کوهسار کرج مراسم چهلم دریا نظم‌ده در فضایی به شدت امنیتی برگزار شد. او در مراسم چهلم حدیث نجفی بازداشت شده بود و خانواده‌اش مدتی بعد پیکر بی‌جان‌ش را در سردخانه‌ای در کرج پیدا کردند.

وکیل محمد حسینی، از معترضان محکوم به اعدام، می‌گوید که دادگاه انقلاب کرج، اجازه تنظیم وکالتنامه و مطالعه پرونده موکلش را به او نداده است.

پیکر دنیا فرهادی، دانشجوی اهوازی، در کارون پیدا شد. او از شامگاه ۱۶ آذر ناپدید شده بود. گفته می‌شود او در اعتراضات سراسری شرکت داشته است. شماری از ایرانیان کانادا در برابر پارلمان این کشور در اتاوا تحصن کردند. آنان خواستار حمایت جامعه جهانی از خیزش ایران شدند. ایرانیان در قبرس نیز تجمعاتی

برگزار کردند. اولاف شولتس روز در حاشیه اجلاس اتحادیه اروپا در بروکسل گفت: «چه کسی به مردم خودش شلیک می‌کند؟ حکومت ایران چنین می‌کند و به همین خاطر نیز ما به صراحت علیه آن موضع می‌گیریم. کاری که حکومت ایران می‌کند غیرقابل قبول و غیرقابل توجیه است.» نشست ویژه مجلس آلمان با محوریت قیام ایران برگزار شد و نمایندگان خواستار برخورد دولت آلمان با جمهوری اسلامی و تروریست اعلام کردن سپاه پاسداران شدند. وزاری خارجه سه کشور کانادا، استرالیا و نیوزیلند در بیانیه‌ای مشترک سرکوب بی‌رحمانه اعتراضات ایران را محکوم کردند.

۲۵ آذر

به رسم هر جمعه در جریان خیزش ۱۴۰۱، معترضان بار دیگر در زاهدان و دیگر شهرهای سیستان و بلوچستان پس از برگزاری نماز جمعه اهل سنت به خیابان‌ها آمدند و شعارهای اعتراضی نظیر مرگ بر سر دادند. زنان بلوچ در این اعتراضات حضور پررنگی داشتند.

مراسم چهلم نیما نوری، معترض ۱۸ ساله کشته شده در چهلم حدیث نجفی، برگزار شد. در مراسم چهلم علی روزبهانی، معترض کشته شده در روز چهلم مهسا امینی در تهران، زنان گیسوهای خود را بردند. خواهر علی روزبهانی که در کنار مزار او ایستاده بود، چادر از سر برداشت. مراسم چهلم محمدرضا فردوسی نیز برگزار شد.

پدر فرزین معروفی، به مناسبت تولد او بر سر مزارش رقصید. فرزین معروفی معترض مهابادی ساکن تهران بود که در جریان شادی مردم از باخت تیم فوتبال ایران به تیم ملی آمریکا توسط نیروهای جمهوری اسلامی کشته شد. شب‌هنگام، معترضان در مناطق مختلف تهران شعارهای اعتراضی چون «مرگ بر حکومت بچه‌کش» و «مرگ بر» سر دادند. برخی از روحانیون ایران نظیر مصطفی محقق داماد در نامه‌ای به صدور احکام محاربه برای معترضان اعتراض کردند و آن را نتیجه تفسیر خامنه‌ای دانستند. سازمان ملل با تصویب قطعنامه‌ای دیگر «قطعنامه وضعیت حقوق بشر در ایران» از جمهوری اسلامی خواست که سرکوب خشونت‌بار معترضان را متوقف کند. ایرانیان فرانکفورت در همبستگی با قیام مردم داخل کشور، در برابر کنسولگری جمهوری اسلامی تحصن و اعتصاب غذا کردند. ایرانیان در کپنهاگ نیز تجمعاتی علیه جمهوری اسلامی برگزار کردند. آمارهای سازمان مهاجرت آلمان نشان می‌دهد که در نتیجه سرکوب حداکثری معترضان توسط جمهوری اسلامی، میزان درخواست پناهندگی ایرانیان در آلمان نسبت به سال قبل سه برابر شده‌است.

در ادامهٔ اعتصابات در ایران، کارکنان رسمی شرکت نفت در بسیاری از شهرها دست به اعتصاب زدند.

زندانیان در اعتراض به احکام اعدام معترضان در زندان کرج شورش کردند. زندانیان اعتقاد داشتند در میان اعدامیان این زندان، برخی از معترضان گمنام قیام ژینا نیز حضور دارند. به گفته سازمان حقوق بشر ایران، یک زندانی به نام محسن منصوری در جریان این شورش با گلوله جنگی کشته شده است. به روایت هرا، ۱۰۰ نفر از زندانیان توسط مأموران زخمی شدند. تجمعات اعتراضی در شهرک چیتگر تهران شبانگاه ادامه پیدا کرد. همزمان مردم معترض در مناطقی چون جنت‌آباد، مرزداران و شهرک سروآزاد و همچنین ایستگاه متروی دروازه شمیران و شریعتی به سردادن شعارهای ضدحکومتی پرداختند. در مترو، شعار «..... ضحاک، می‌کشیمت زیر خاک» توسط مردم سر داده شد. اعتراضات همچنین در شمار دیگری از شهرها از جمله شیراز، رشت، و کرمانشاه به شکل شعارهای شبانه شامگاه شبانه ادامه یافت.

ترانه علیدوستی با یورش مأموران جمهوری اسلامی بازداشت شد. او پیش‌تر با شعار «ژن ژیان نازدی» تصویری بدون حجاب از خود در صفحهٔ اینستاگرامش منتشر کرده بود.

عبدالله نوری، وزیر کشور سابق (دورهٔ اصلاحات)، در بیانیه‌ای تصمیمات رهبر جمهوری اسلامی را عامل نارضایتی مردم دانست. ایرانیان مقیم آمریکا، در واشینگتن دی‌سی در برابر کاخ سفید تجمع کردند. آن‌ها شعار می‌دادند «بایدن بیدار شو، ما انقلاب می‌خواهیم». این سیزدهمین تجمع ایرانیان از آغاز قیام ژینا در واشینگتن بود. در سن‌خوزه، ایرانیان تجمعی در یادبود مجیدرضا رهنورد، معترض اعدام شده، برگزار کردند. در وین (اتریش) ایرانیان شعار زن زندگی آزادی سر دادند و خواستار تعطیلی سفارت جمهوری اسلامی در کشورهای غربی شدند. لس‌آنجلس، شیکاگو (در آمریکا)، تورنتو و مونترال (کانادا)، پاریس (فرانسه)، لندن، منچستر و بیرمنگام (بریتانیا)، پراگ (جمهوری چک)، هامبورگ، دوسلدورف، مونیخ، برلین و هایدلبرگ (آلمان)، ملبورن (استرالیا)، مادرید (اسپانیا)، بولونیا (ایتالیا) کپنهاگ (دانمارک)، گوتنبرگ و استکهلم (سوئد) نیز صحنه اعتراضات ایرانیان بودند.

آتش‌نشانان در تبریز در مقابل شورای شهر تبریز تجمعی اعتراضی برگزار کردند. کارگران شرکت سیمان دهلران امروز یکشنبه ۲۷ آذر در اعتراض به عدم رسیدگی به مطالبات خود مقابل ساختمان این شرکت دست به اعتصاب زدند. محمد حاجی رسول‌پور که ۲۲ آذر به دلیل به کما رفتن از بازداشتگاه بوکان به بیمارستان انتقال داده شده بود، در پی «شدت جراحات وارده» در بامداد ۲۸ آذر جان باخت. برخی از سینماگران در اعتراض به بازداشت ترانه علیدوستی در مقابل زندان اوین تجمع برگزار کردند.

صدها تن از چهره‌ها و فعالان فرهنگی، ادبی و روشنفکری داخل و خارج کشور، در یک بیانیه دربارهٔ سرکوب اعتراضات، اعدام معترضان را «قتل سازمان‌یافتهٔ حکومتی» خوانده‌اند.

مارتین دیدنهورف، نماینده حزب سوسیال دموکرات آلمان که کفالت سیاسی محمد بروغنی، معترض محکوم به اعدام، را برعهده دارد در توییتری از بازگشت او از سلول انفرادی به بند عمومی زندان خبر داده‌است. (هر چند به مرور نمایشی‌بودن «کفالت سیاسی» بر همگان هویدا شد.) ایرانیان آلمان در شهر آخن تجمع اعتراضی در همبستگی با قیام ایران برگزار کردند. در برلین، فعالان حقوق زنان در حمایت از ایرانیان تظاهراتی برپا داشتند.

۲۸ آذر

ظهر ۲۸ رسانه‌های حکومتی از دستگیری عوامل حمله به بازار ایذه خبر داد و همزمان اینترنت برای ساعت‌ها قطع بود. باشگاه خبرنگاران جوان به نقل از دادستان خوزستان نوشت: «در عملیات مشترک فراجا، وزارت اطلاعات و سپاه پاسداران دو نفر از عوامل این حادثه کشته و دو نفر دیگر بازداشت شدند و گفت قرار بود عملیات تروریستی دیگری را در ایذه انجام بدهند». دو تن کشته شده حسین سعیدی و محمود احمدی نام داشتند. عباس کورکوری (مجاهد کورکور) در این «درگیری مسلحانه» مجروح و بازداشت شده‌است. همچنین نیروهای امنیتی هومن صیدالی، مالک خانه‌ای را که این افراد در آن پناه گرفته بودند بازداشت کرده‌اند. تصاویر خانه‌ای که این افراد در آن پناه گرفته بودند از گستردگی شلیک نیروهای حکومتی حکایت دارد. ابراهیم عالی‌پور، فعال سیاسی ایذه‌ای گفت: «در ایذه یک مقاومت شبه مسلحانه داشت شکل می‌گرفت. مردم به نیروهای بسیج، سپاه و امنیتی‌ها حمله کردند. حکومت از این ترسید که جای پلاکارد و شعار این شکل از مبارزه گسترده شود؛ برای همین هم به روستا حمله کردند.» ناگفته پیداست در برابر روایت

حکومتی، مردم ایذه، این «اغتشاش‌گران» را مبارز انقلابی و برادر و خونخواه کیان و دیگر شهدای ایذه دانستند.

۲۹ آذر

فرح کریمی سیاست‌مدار و نماینده مجلس سنای هلند در روز ۲۰ دسامبر طرحی را با امضای گروه بزرگی از نمایندگان به وُپک هوکسترا «وزیر امور خارجه این کشور» ارائه داد که در آن از دولت هلند خواسته شده بر فشارها بر جمهوری اسلامی ایران بیفزاید و رژیم ایران را به دادگاه بین‌المللی جنایی بکشاند. او همچنین کفالت سیاسی محمد مهدی کرمی را که به اعدام محکوم شده بر عهده گرفته‌است. مژگان کاوسی، پژوهشگر و فعال مدنی گُرد به «افساد فی‌الارض» متهم شد. او برای هفته‌ها از حق داشتن وکیل محروم بود. جلسه دادگاه او در روز سه شنبه ۲۹ آذرماه برگزار و به «افساد فی‌الارض»، «توهین به رهبر»، «نشر اکاذیب»، «تبلیغ علیه نظام»، «اغوا و تحریک مردم به جنگ و کشتار به قصد برهم زدن امنیت ملی» و «همکاری با دول متخاصم» متهم شد این نویسنده، فعال مدنی و پژوهشگر گُرد پیش تر در دی ماه سال ۱۴۰۰ بازداشت و پس از تحمل ۲۱ ماه حبس از زندان کچوئی کرج آزاد شده بود.

۳۰ آذر

مراسم چهلم هیمن حمزه از اهالی روستای بیوران سردشت که برای وساطت از کولبرانی که وارد روستا شده بودند رفته بود و توسط هنگ مرزی کشته شده بود؛ تبدیل به راهپیمایی اعتراضی شد. همزمان با یلدا در بسیاری از شهرها از جمله تهران، قزوین، آمل، شاهین‌شهر، سنندج، بوکان، و دیواندره مردم مراسم شب یلدا را بر مزار کشته‌شدگان اعتراضات اخیر برگزار کردند؛ همچنین در تهران، سنندج و سقز، معترضان شبانه به خیابان آمدند و شعار دادند.

شب یلدا ۱۴۰۱ همزمان بود با شب تولد و چهلم یلدا آقافضلی، معترض ۱۹ ساله‌ای که پس از آزادی از زندان قرچک ورامین اعلام شد خودکشی کرده‌است. خانواده یلدا بر سر مزارش آمدند و آنجا مراسم گرفتند.

برخی هم در تهران به یاد یلدا آفافضلی و سایر معترضان تصویر و نام او را بر بنری نگاشته و از پلی در بزرگراه همت آویختند.

شبکه حقوق بشر کردستان روز ۳۰ آذر نوشت که در شب سه‌شنبه ۲۹ آذر سامان صیدی (مشهور به سامان یاسین) خواننده رپ و هنرمند کرمانشاهی محکوم به اعدام در پی شرایط دشواری که زندان برای او ایجاد کرده‌است، در سالن ۳۱ اندرزگاه ۱۰ زندان رجایی شهر کرج با خوردن تعداد زیادی قرص اقدام به خودکشی کرد. بهداری زندان معده او را شستشو و با وجود این که او همچنان در حالت نیمه‌هوشیار قرار داشت، او را به بند منقل کرد.

تکمله: و قیام همچنان ادامه دارد.....

منابع (خبرگزاری‌ها، سایت‌ها، صفحات مجازی، کانال‌های خبری)

- ایران اینترنشنال

- ایرنا
- ایسنا
- بی.بی.سی فارسی
- تسنیم
- رسانک
- رصد بلوچستان
- حال و ش
- خاک زدگان (موج اهواز)
- کوردپا
- کولبرنیوز
- سرخط
- کانال شوراهای صنفی دانشجویان کشور
- کانال شورای سازماندهی اعتراضات کارگران پیمانی نفت
- کانال شورای هماهنگی تشکلهای صنفی فرهنگیان ایران
- صدای ماهی سیاه
- بیدارزنی
- فارس
- موسسه مطالعات جنگ ایالات متحده
- میزان
- ویکی پدیا

- ههنگاو

- هرانا

- رجانیوز

- پایگاه داده‌باز ایران (iran open data)

- کمیته عمل سازمانده کارگری

- کمیته پیگیری وضعیت بازداشت‌شدگان